

Ripoll de Can Brunet o Terrisseria tardoromana de Viladés

Òdena

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Camí de Cal Magí de Viladés, PK 1,300
Emplaçament 200 m després de les cases de Ripoll de Can Brunet en direcció a Cal Viladés

Coordenades:

Latitud: 41.6396
Longitud: 1.65648
UTM Est (X): 388106
UTM Nord (Y): 4610634

Classificació

Número de fitxa 08143 - 314
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Romà
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Només queden visibles les restes dels dos forns. Malauradament la resta del jaciment fou tapat en compte d'ésser restaurat.
Protecció Inexistent
Número inventari CC.AA. 4773
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat Privada
Titular: 08142A00100034
Fitxes associades:

Descripció

Són les primeres estructures arqueològiques d'una terrisseria antiga a la comarca de l'Anoia, i unes de les més importants de la baixa romanitat a Catalunya i a la resta de la península. Aquest centre terrisser es dedicava a la producció de materials de construcció, en especial teules (tegulae o teules planes i imbrices o teules corbes).

Trobem dos forns, estructures d'habitació destinades a la producció artesanal i estructures pròpiament d'emmagatzematge. Dins del conjunt, la producció artesanal o àrea de treball ocuparia l'espai central entre els dos forns.

Els diferents àmbits exhumats serien:

1. Espai d'habitació amb les restes d'una àrea de cuina amb dos fogons, un construït amb maons i l'altre amb pedres. En aquest espai s'exhumaren importants restes de menjar, ceràmiques i vidres corresponents la utilització d'aquest espai.
2. Espai que presentava tres nivells de paviment de terra batuda amb barreja d'argila i sauló i una preparació al damunt de cendra que explicaria la seva utilització en la fabricació dels materials ceràmics de construcció.
3. Bassa per pastar el fang, el fons de la qual va permetre documentar la troballa de restes del fang que s'hi preparava. L'estructura té el costat d'utilització reforçat amb una paret de pedra seca.
4. Espai adossat a l'anterior, la funcionalitat del qual aniria directament relacionada amb l'activitat de la bassa de pastar.
5. Dipòsit 1 per a emmagatzemar líquid (aigua) del qual se'n conserva la solera o paviment de base construït amb opus signinum (barreja de calç, sorra i picadís de ceràmica) i una conducció de desguàs o distribució. Les parets, aixecades sobre el paviment, serien del mateix tipus d'obra.
6. Dipòsit 2 de forma lleugerament trapezoïdal amb una profunditat de 90 cm. Conserva una escala de tres graons que permeten el seu accés a l'interior.
7. Dues àrees d'emmagatzematge o camps de dolia (grans gerres): una a continuació del dipòsit 2 al nord de les dependències de fabricació amb l'empremta de 13 dolia i l'altra ubicada a llevant del dipòsit 1 per sota d'un nivell d'abocament o tester. En aquest sector es van localitzar fons de dolia in situ.
8. Dos forns de planta quadrada i passadís central, que disposaven pel seu funcionament dels següents elements: praefurnium (lloc per on s'alimenta el foc), cambra de foc, arcs de sustentació de la graella, graella (separador entre la cambra de foc i la de cocció amb múltiples forats per deixar passar l'escalfor) i cambra de cocció (lloc on es realitzava la cuita del material ceràmic), catalogats dins del grup IIb de Cuomo di Caprio i el tipus 1b de Fletcher. Del forn 1 en resten el praefurnium, la cambra de combustió amb pilars i alguns fragments de la graella. El forn 2 només consta de cambra de combustió i cambra de cocció, si bé té unes dimensions més grans que l'anterior.

Història

El jaciment va ser descobert el 1985 per membres de la Secció d'Arqueologia del Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada (CECI). Durant la revisió de la Carta Arqueològica es van recollir dispersos en el vessant més pla del turó diversos fragments ceràmics que van ser dipositats als magatzems de l'Arxiu d'Arqueologia del Museu de la Pell i Comarcal de l'Anoia. En el decurs d'aquella visita, els redactors de la Carta Arqueològica van confirmar la inexistència d'estructures d'habitació vinculades al lloc, però es van

identificar abundants fragments de dolia i tegula. Més tard, els estius del 1997, 1998 i 1999, es van dur a terme tres intervencions arqueològiques successives, la primera dirigida per Lluís Pedraza, i les dues últimes sota la direcció de Pedro Luis Carmona, adreçades a la delimitació, identificació i coneixement de l'estació arqueològica. La zona estudiada té una superfície aproximada de 500 m² i va posar al descobert un centre de producció d'època baix imperial amb diferents dependències, dos forns de ceràmica i un camp de dolia annex. L'any 1999, el senyor Josep Plaxats, terrisser de la zona de Castellfollit del Boix, va realitzar a partir dels trossos originals trobats a l'excavació una reproducció parcial d'una coberta de teules romanes. Les restes dels dos forns, tot i que en un estat de conservació força precari, es mantenen al descobert envoltades d'abundant vegetació i protegides per unes planxes metàl·liques que cobreixen les estructures adoptant forma d'hangar. A part de la reproducció d'un tram de coberta de tègula, també es va instal·lar un petit plafó informatiu de les troballes efectuades al jaciment que el pas del temps ha malmès profundament.

Bibliografia

AYMAMÍ I DOMINGO, Gener (2011). "La terrisseria tardoromana de Viladés", Per la comarca de l'Anoia, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona, p.107-108.

CARMONA TÉLLEZ, Pedro Luís; PEDRAZA JORDANA, Lluís (1999): Informe sobre les intervencions arqueològiques realitzades durant els anys 1997 i 1998 a Ripoll de Can Brunet (Òdena, Anoia). Memòria d'excavació.

CARMONA TÉLLEZ, Pedro Luís; PASCUAL GARCÍA, Sonia (2004): "Primers avanços sobre el conjunt terrisser de Ripoll de Can Brunet (Òdena, Anoia)", Miscellanea Aqualatensia, vol. 11, Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada, Igualada, p. 47-63.

ENRICH HOJA , Jordi.; ENRICH HOJA, Joan; SALES CARBONELL, Jordina (2008): "Anàlisi de l'ocupació de l'espai rural en època romana a la Catalunya interior", Actes del Simposi Les Vil·les romanes a la Tarraconense. Implantació, evolució i transformació, Salamanca, p. 205-227.

PEDRAZA JORDANA, Lluís (1997). Del Bages a l'Anoia amb fons de terrissa, UEC Anoia, Igualada.

PEDRAZA JORDANA, Lluís (2007). Rutes turístiques. L'Anoia Romana, Consell Comarcal de l'Anoia, Igualada.

PEDRAZA JORDANA, Lluís (2007) Òdena, un lloc per visitar. El món romà. Ajuntament d'Òdena, Òdena.

http://www.festacatalunya.cat/articles-mostra-836-cat-terrissaria_tardo...

